

Els «forns» dels partits

Moltes de les idees recollides a la ponència de l'Estatut vénen de les fundacions polítiques

CLARA RIBAS / Barcelona

● Moltes de les teories que avui són sobre la taula de la ponència de l'Estatut provenen dels «forns» dels partits, o el que és el mateix,

les fundacions polítiques. Alguns d'aquests «laboratoris d'idees», tal com es defineixen algunes, o «receptors de pensament», tenen més de 25 anys d'existència, mentre que

altres compleixen ara un any de vida. La seva tasca, sovint subterrània, aporta els fonaments de les estratègies que després defensen les formacions a què estan adscrites.

La primera lectura del nou estatut ja és a punt, després de més d'un any i tres mesos de discussió. Però les teories i estratègies que s'hi han exposat van ser elaborades molt abans, algunes fins i tot fa dècades. Les fundacions polítiques, adscrites a cada un dels partits amb representació parlamentària, han intervingut, en diferents moments i amb diferents estils, en aquest debat general sobre la carta estatutària. Algunes, però, pensen augmentar la seva implicació quan l'Estatut ja sigui una realitat. És el cas de la degana de les fundacions, la de Rafael de Campalans, fundació oficial del PSC. Segons explica el seu director general, Albert Aixalar, «ens pensem en el debat i difusió posterior i quan es plantegin les reformes constitucionals».

La fundació Josep Irla, d'ERC, organitza des de fa temps debats, jornades i seminaris que han preparat el camí per a les bases de l'Estatut. Gran part de les aportacions l'ha fet també, segons explica el director de la fundació, Xavier Vendrell, l'Institut d'Estudis Socioeconòmics.

L'Alternativa, d'EUiA, es va fundar el juliol del 2004. El seu president, Jordi Miralles, explica que la redacció de l'Estatut va ser

FUNDACIONS DELS PARTITS AMB REPRESENTACIÓ PARLAMENTÀRIA				
PARTIT	FUNDACIÓ	ANY FUND.	PRESIDENT	OBJECTIUS
PSC	Fundació Rafael de Campalans	1979	Isidre Molas	«Elaboració i difusió del pensament socialista democràtic, la seva història i estudis en l'àmbit de les ciències socials»
ERC	Fundació Josep Irla	1997	Josep-Lluís Carod-Rovira	«Difondre el pensament polític basat en la llibertat, la democràcia, la sobirania nacional i el progrés social»
ICV	Fundació Nous Horitzons	1994	Ricard Gomà	«Difusió de l'ecosocialisme. Promoció, foment i estudi de les ciències polítiques i socials des d'una perspectiva transformadora, ecologista i feminista»
EUiA	Fundació L'Alternativa	2004	Jordi Miralles	«Reflexió sobre temes de país, dels serveis públics i sobre el món del treball»
CDU	Fundació Ramon Trias Fargas	1995	Vicenç Villatoro	«Promoure el debat sobre els continguts del nacionalisme i la seva importància en els àmbits local, nacional i internacional»
UDC	Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn	1971	Josep M. Coll i Alentorn	«Difondre valors democràtics i la tradició humanística cristiana»
PP	Institut Catalunya Futur	2003	Josep Piqué	«Fer plantejaments de base de reflexió i creació intel·lectual. Trencar amb el debat políticament correcte»

un dels motius per a la creació de l'organisme. Les dues fundacions de CiU, la Ramon Trias Fargas, de Convergència, i l'Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn (Inehca), comparteixen el fet d'haver estat treballant sobre un nou estatut des de fa anys. Així ho assegura el president de la Trias Fargas, Vicenç Villatoro, que explica que aquesta fundació ha tendit a analitzar els temes

«menys coneguts» del debat sobre l'Estatut com pot ser com ha de ser contemplat el laïcisme i els drets religiosos. No obstant això, la fundació no ha descuidat la seva atenció a la nova carta i fa poc va organitzar un debat per analitzar l'Estatut del 1979. Per la seva part, la vicepresidenta de l'Inehca, Carme Drópez, ha explicat que, tot i que la fundació «no està pensada per a accions polítiques concretes

ni situacions determinades com l'Estatut», l'institut va començar a preparar i a parlar de l'Estatut ara fa 10 anys.

Francesc Vendrell, coordinador de l'Institut Catalunya Futur (PP), vinculat a la FAES, explica que no han augmentat el ritme de treball —dos seminaris amb experts a la setmana— però sí que un nombre molt elevat d'aquestes reunions s'ha dedicat a la carta estatutària.

Divulgar sense agitar, i lluny de l'aparador mediàtic

● Iniciatives com el famós vídeo de la FAES i l'espot sobre l'espoli fiscal de la Fundació Trias Fargas, poden fer pensar que ha arribat un moment en què les fundacions comencen a sortir a la palestra. Els representants consultats consideren, però, que això no és recomanable i coincideixen a assenyalar que el paper d'aquests organismes ha de ser complementari als partits. Així, el president de la Fundació Trias Fargas (CiU), Vicenç Villatoro, adverteix que «no cal confondre difusió amb agitació». I en el mateix sentit s'expressa Ricard Gomà, president de Nous Horitzons (ICV), que puntualitza que «les fundacions no són l'aparador mediàtic de la política». El paper que sí que poden

jugar, segons Gomà, és de fer de pont entre la societat civil organitzada i els partits polítics. També Xavier Vendrell, director general de la Fundació Josep Irla (ERC), creu que les fundacions poden potenciar la reflexió i transmetre-la tant als partits com als ciutadans. En aquest sentit, el director de la Fundació Rafael de Campalans, Albert Aixalar, creu que la fundació pot «connectar gent diversa amb els diputats del partit o conjuntar l'activitat acadèmica i la política». Tot i això, Aixalar recorda que la implicació depèn sempre del ciutadà: «Si una persona no està interessada, no anirà ni a un partit ni a una fundació.» Per Jordi Miralles, president de l'Alternativa (EUiA), aquest paper de con-

nexió també ha de servir per apujar la qualitat del pensament de les fundacions: «El que sí que poden fer és aixecar el llistó de les qüestions que plantegen els partits.» També Carme Drópez, vicepresidenta de l'Inehca (UDC), considera que els papers de partits i fundacions estan molt repartits. «La fundació pot ajudar a prendre decisions, però no les ha de prendre.» Finalment, Francesc Vendrell, de l'Institut Catalunya Futur (PP), defensa que les fundacions assumeixin un paper més arriscat: «Potser podrien ocupar l'espai en què la societat ha abdicat. A vegades, al ciutadà de peu no li agrada escoltar segons quin tipus de reflexions que, d'altra banda, són necessàries.»